

félrevezetni, herostratusi dicsőség, amelyből az önértékes ember sohasem kér. Még egyszer ismétlem, hogy amit irtam igaz és hogy csakugyan igaz, azért jót állok, számos tanuval igazolom, az általam megirtakkal ellenkező állításokat pedig valótlanoknak deklarálok, melyeknek célja semmi egyéb, mint a bűnt mosni és a közvéleményt tévutra vezetni, pedig ezek egyike sem nemes cselekedet.

Lancsuk, 1901. okt. 2.

Veridicus.

*

Mint lapunk belmunkatársa, a szerkesztő ur engedelmével, különösen pedig minden további polémia elkerülése végett csak röviden azt jegyzem meg e helyen, hogy még mindig nem látom a hivatalos rendelet számát, azt pedig nem hiszem, hogy oly fontos ügyet, mint a minő a templomi éneklés megváltoztatása, élőszoval elintézni lehessen, mert így áll elő az az eset, hogy az egyházi is rendelkezik a plébánosra hivatkozva. Ami pedig az én igazamat illeti, no hát én szívesen bocsátom állításaimat akár a tanító-egylet, akár — ha úgy tetszik — a papi korona megbírálása alá s ha ott is azt mondják, hogy csak úgy szóval lehet elrendelni az ily ügyet és szabad ma így, holnap úgy rendelkezni, amint én azt V. és H. G. urak polémiájából látom, akkor meghajlok és elhiszem, hogy az én igazságom a sánta igazság; sőt akkor még bocsánatot is fogok kérni V. urtól, hogy a *szeretet vakságával* mertem küzdeni a *gyűlölség tisztánlátása* ellen.

Kisszély Andor.

KÜLÖNFÉLÉK.

Október 6.

A diadalmos magyar szabadság viaskodásai, azok a nagyszerű csaták megszülték a névtelen hősokeket. Az inaszakadt, végigtaposott magyar szabadság: ez a kiméletlenül agyongyötört szent valami már vértanukat temetett. Azokat féltistenekké avatta a mennyei rajongásnak az a hatalmas bűvereje, mely égő lázban rohant a bálvány után, a százszoros elent is porba lökte és annyiszor kiesikarta a diadalt. Ezeket szentekké magasztosítja az a töviskorona, a mit a győzelmek eserkoszorujára olyan vadállati módon nyomott rá a hóhérsarj. Hőseinket büszke emlékezővel ünnepeljük, megkap az áhitat és végig hőmpölyög rajtuk az a kimondhatatlan nagy érzés, melyben ép annyi a kegyelet, mint a büszkeség, ép annyi a merengés, mint lelkesedés. Csak ha Kálváriánk végső stációján pihen meg az emlékezésünk, akkor fájdalom fakad ki bennünk, keserűség ömlik rajtuk végig és kinba facsarodó szívkünkben nines más, mint busongó, csapkodó indulat.

Addig hajszolták, míg a puszták agyonkergetett királya összeroskadt. Ott terült a szabad síkon végső vonaglásban és lenyűgözve, alig hogy lihegve várta a véget. A lengő sörény, melyhez eddig csak a puszták száguldó szele ért, ott hempergett a homokban és önvérének megaludt tócsájában fetrengett a halálra sebzett. A sáros sörényen rajtappostak, a hűlő testen piszkos csizmákkal gázoltak végig és szívünk még ma is fuldoklón összeszorul, ha eszünkbe ötlük, hogy hogyan vágkáltak azok a pribékek undok karmaikkal a nemzettestben. Hiéna nem lakmároz úgy zsákmány tetemén, mint a hogy ezek a ragadozók harapdáltak a magyarság szívére. Cafatokra rágták és kejelegve lesték, mikor némul el annak a szívnek a dobogása. Szörnyűséges példakkal rémitgették a haldoklót, hogy gyötrelmei vergődésében se juthasson eszébe, még egyszer erőre kapni, talpra szokkenni és megpróbálni, melyik az erősebb?

A mi szentjeinknek olyan volt a haláluk, mint a legelvetemültebb rablóvezérnek. Ők minden elleneséges latornak megadták a tisztességet, hogy az ő golyóiktól, csatatéren hullhasson el és nekik hóhér kezétől kellett kiszenvedniük. Rettenhetetlenül néztek annyiszor a halál szemé közé és mégis ők is összeressenhettek, mikor ez az undok vég vigyorgott be a cellák rácsain. Nem kaptak ravatalt és az elnyomott magyarság reszketve törölte le a könnyeit, melyek félve szöktek a szemébe. De ma már nincsenek az árkok szennyében! A börtönács szegezte koporsók gyalultatlan fája régen elkorhadt, a pribékek ásta sárgódörög hantja régen elporladt, de nekik a főlzsabadult nemzet megcsinálta a katalfalkot. Megrázó zokogással emelte ki őket sirjaikból és örök dicsőséggel temette abba a nagy kriptába, ami a magyarság minden szíveiből formálódik egybe. A nemzeti génusz önfelelt fájdalommal borul a kihült hamvakra. Könnyével áztatja emléküket és nevükhöz tulajdon fáklóját szurja oda, hogy lobogjon örök emlékezetre. Szent álmodni hennek, a nemzet hozzájuk imádkozik sokszor és ők megérik ezt. Értük imádkozik ezen az egy mai napon és ők megérdemlik a lelkek könyörgését. Életük: a dicsőség; küzdésük: a régék titánjaié; kinszenvedésük: a poklok kinjai és úgy üdvözülnek glóriás káprázattal, mint az égi szentek.

Fehér Sándor.

— **A király névnapja.** E hó 4-én a király névnapját ünnepelte meg az ország népe. Valamint a király születésének évfordulója, úgy a szívekből áradó lelkes ünnepe a magyar nemzetnek ez a névnap is, amelyet évről évre szerető hódolattal ül meg. Városunkban ez alkalommal, délelőtt 9 órakor a belvárosi plébániatemplomban hivatalos istentisztelet volt, melyet káplánjainak segédletével *Keserics Ferenc* esperes-plébános celebrált. Az istentiszteleten megjelent testületileg a városunkban székelő állami és törvényhatósági hivatalok személyzete, a csendőrség, pénzügyőrség községi elöljáróság s a tanulóifjúság. A külvárosi plébániatemplomban szintén volt ünnepi istentisztelet — reggei 8 órakor.

— **Frigyes kir. herceg** két leánya, *Gabriella* és *Izabella* kir. hercegnők tegnap — szombaton — a reggeli vonattal a dárda vasúti állomásra érkeztek s onnan a Kőröserdőbe hajtottak. *Frigyes* kir. herceg e hó 8-án fog a Kőröserdőbe érkezni.

— **A vármegye őszi közgyűlése.** Baranyavármegye törvényhatósági bizottsága e hó 14-én évnegyedes rendes közgyűlést tart, melyen a többi között a következő fontosabb ügyek kerülnek tárgyalásra: A miniszterelnök leirata a király legmagasabb köszönete tárgyában, az alispán évnegyedes jelentése, egy szolgabírói s a IV. aljegyzői, továbbá az esetleg megüresedő egyéb állásoknak választás utján való betöltése, a belügyminiszter körrendelete a folyó év végén megtartandó általános tisztújítás tárgyában, a vármegye háztartásának 1902. évi költségirányzata és a megszavazott 2% pótdadó további kijelölése, Kisköszeg községnek a baranyavári járásból a mohácsi járásba való átcsatolási ügye, a mohácsi vármegyeház javítási költségeinek fődőzése s az azzal kapcsolatban hozott alispáni határozat ellen benyújtott föllebbezés, a vármegyei I. aljegyző illetményeinek föemelése, dr. *Jellachih* Károly dárda járásorvos nyugdíjazása, *Kölked* község képviselőtestületének a községi bíró és elöljáróság lemondásának elfogadása tárgyában hozott s megföllebbezett határozata, *Lancsuk* községnek a községi tenyész-bikák beszerzése, tartása s az ezzel járó kiadások mikénti fődőzése és kezelése tárgyában hozott és megföllebbezett határozata, *Babarc* községnek okleveles szülésznői állás rendszeresítése tárgyában hozott határozata, Lancsuk községnek az eddigi marhaállás fölszántását és bérbeadását el nem fogadó, valamint a *vigánytelep* áthelyezését kimondó megföllebbezett határozata, Sopronvármegye megkereső levele az amerikai kivándorlás ügyében indítandó országos mozgalom s a kivándorlás meggátlása tárgyában az országgyűlés képviselőházához intézett föliratának pártolása iránt stb.

— **A Mohácsi Szinpártoló Egyesület** folyó évi október hó 13-án d. u. 3 órakor a Mohácsi Iparosok Olvasókörében tartja évi rendes közgyűlést. A közgyűlés tárgyai: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkári jelentés. 3. Mult évi zárszámadás és a számvizsgáló bizottság jelentése. 4. Jövő évi költségvetés. 5. Tisztújítás.

— **Bimbóhullás.** *Ebővs* József vármegyei utibiztos *Blanka* leánykája folyó hó 2-án, életének 3-ik havában meghalt. Temetése másnap délután fél 4 órakor ment végbe.

— **Aszfalt gyalogjáró a vasuti és hajóállomáson.** Holnap — hétfőn — kezdik meg az Első cs. kir. Dunagőzhajózási Társaság vasuti és hajóállomáshoz tartozó területen a gyalogoló közönség számára aszfalt gyalogjáró készítését. Az aszfaltgyalogjáró a hajóállomás személypénztáránál kezdődik, folytatását nyeri a kocsit mellett elvonuló eddigi gyaloguton s a Duna partján vonul a társasági terület határáig, ahol átvezettetik a kocsit nyugati oldalára. Ez már városi terület levén, innen a város lesz köteles azt tovább kiépíttetni a Frommer-házig. Megjegyezzük, hogy ez az utkésztés nem prejudikál a föntebb, a vasuti vágányon átvezető gyalogut kinyitásának, mert amannak létesülnie kell akkor is, ha az illetékes hatóság el is rendelné az elzárt gyalogútjárás megnyitását.

— **Eljegyzés.** *Adler* Sándor mohácsi kereskedő eljegyezte *Breslauer* Janka kisasszonyt, *Breslauer* N. J. mohácsi szikvizgyáros leányát.

— **Belvizlevezetés.** A Mohács-Kölkedi Ármertesítő és Belvizlevezető Társulat által a belvizek levezetése céljából elhatározott csatornázási munkálatokat mult hétfőn kezdték meg, még pedig nem vállalati uton, hanem házilag. Mert a miniszteri biztos, *Német* Lipót meggyőződött róla, hogy így a munkálatok kevesebbe kerülnek. A munkálatokat *Hvezda* Kálmán kir. segédmérnök vezeti. A belvizlevezetéssel kapcsolatos szivattyutelep gépberendezésére, alapozására és épületek emelésére vonatkozólag beérkezett ajánlatok fölött is tárgyalást pénteken délután a miniszteri biztos a mellette működő véleményező bizottsággal; de végleges határozat nem hozott, az épületeknél azonban azt az óhajt fejtezte ki a bizottság, hogy a miniszteri biztos a helybeli pályázóval — *Ulleim* Lajossal — mint

ugyis legolcsóbb ajánlattevővel kösse meg a szerződést. Ezen a tanácskozáson előterjesztette a miniszteri biztos a társulat 1902. évi költség-előirányzatát is, mely a tavalyitól lényegileg csak annyiban tér el, hogy a szivattyutelep üzemben tartásával félévre fölmerülhető költségekre 6000 koronát irányoztak elő. Az osztályozásra és a hozzájárulási kulcs megállapítására *Jahoda* Ede, *Stajevits Weisz* Lajos, *Hinka* László és *Adam* Imre (kölkedi ref. lelkész) érdekeltségi tagokból álló bizottságot küldött ki a miniszteri biztos.

— **Hajsza az orrvadászok ellen.** Lapunk legutóbbi számában megneveztük azt a négy orrvadászt, kikkel *Frigyes* kir. herceg s az őt kíséző *Dokapil* főerdész találkozott s a kiknek egyike az utóbbi felé lőtt. E négy orrvadász ellen teljesített nyomozás folyamán a csendőrség még negyvenkét orrvadász nevét derítette ki, akik monostorszegei, bezdáni, kullothi és szántovai lakosok. Ezek évek hosszú során át üzletszerűleg vadásztak s a lelőtt vadat eladták *Lalovics* Péter zombori mészáros és korszmarosnak. A csendőrség úgy az orrvadászokat, mint az orgazdát följelentette.

— **A ujoncozás zárószáma.** E hó 1-én érkezett meg járásunk főszolgabírójához a f. év tavaszán eszközölt ujoncozásról, illetve az ujoncok beosztásáról a végleges kimutatás. Három évre besorozták azokat az I. korosztályú (1880-ban született) ujoncokat, kiknek sorszáma a 343-on alul volt, összesen 198-et; akik a 343—432. sorszámauk közül alkamasaknak beváltak, azok — szám szerint 45 — a honvédséghez jutottak; végül a 432. sorszámon fölüliek közül 163-at a közös hadsereg, 48-at pedig a honvédség póttartalékába osztottak be.

— **Nagy tűz Duna-Szekesőn.** Szeptember hó 29-én este 8 órakor kigyuladt Duna-Szekesőn *Riegler* Mihály házának teteje, mely a padláson fölhalmozott élelmi szerekkel, gazdasági eszközökkel és egy sertéssel együtt hamvá égett. A tűz *Riegler* házáról ácsapott *Czugeber* Józsefné házára is, mely a pajtvával együtt szintén elhamvadt. A dunaszekesői önk. tűzoltóknak csak a legnagyobb erőfeszítéssel sikerült a tüzet lokalizálni. *Riegler* Mihály kára 790 K, *Czugeber* né 800 K. Az épületek biztosítva voltak. A tűz keletkezésének oka ismeretlen.

— **Ellenőrzési szemlék.** A képviselőválasztások miatt elhalasztott ellenőrzési szemléket úgy a közös hadseregnél, mint a m. kir. honvédségnél jövő hó elején tartják meg Mohácsra, a volt lovas laktanyában; még pedig: a közös hadsereget november hó 5—9 s 11—14-ig, s a m. kir. honvédséget november hó 2—6-ig mindennap reggel 8 órakor. A községek szerinti beosztás még nem történt meg; annak idején azt is közöljük.

— **A mult heti mohácsi tűz.** Hirül hoztuk legutóbbi számunkban, hogy szeptember 26-án délután leégett *Heréb* Mátyás mohácsi lakosnak a Munkás-utcában levő háza. A hivatalos becslés és nyomozás időközben megejtetvén, megállapított, hogy a tűz által okozott kár 420 K, a tűz keletkezésének okát nem lehetett kideríteni.

— **Vasárnapi munkaszünet.** A kereskedelmi miniszter elrendelte, hogy *gyors áruk fuvarozása*, fölvétele és kiszolgáltatása általában, valamint *sörnek*, élő *baromfinak* és *romlékony természetű élelmiszereknek* (friss gyümölcs, friss főzélék, friss hus, friss hal, leölt baromfi, leölt vad, tojás, tej, vaj, turó, sajt, stb.) fuvarozása, elszállítás céljából teherárúként érkező ily cikkekkel álló küldeményeknek kiadása s az állomástól való elfuvarozása vasárnapokon és Szent István király napján déli 12 óráig végezhető. Továbbá vasárnap és Szent István király napján a *jég* egész napon át gyártható, árusítható, szállítás céljából föladható, rendeltetése helyén kiadható s az állomásról elfuvarozható.

— **Veszélyes szurás.** A mult szerdán Mohácsra lefolyt képviselőválasztási küzdelem nemcsak a szavazásra jogosult, hanem a nem szavazóképes polgárokat is izgalomba hozta, két pártra osztotta. Volt nem szavazóképes polgár is, aki zöld, s olyan, aki piros-fehér tollat tűzött a kalapjára. *Kálmán* István, mohácsi kövező nem volt a választásra jogosultak névjegyzékébe fölvéve, de szíve mégis a *Stajevits*-párthoz vonzotta, ugyanazért zöld tollat tűzött a kalapjára s elment a *Vincsek*-féle korcsmába, ahol több *Stajevits*-párti szavazó tartozkodott. Délután 2—3 óra közt belépett a korcsmába ifj. *Bakó* János, kőműves, ki szintén nem választópolgár, de azért ő is külsőleg manifestálta, hogy *Jagicspárti*, mert piros-fehér tollat viselt a kalapján. Midőn őt *Kálmán* István meglátta, ez fölkel, hozzálépett s ezt mondotta neki: »Minek jössz miközénk, menj a te pártodhoz» — s ezzel meglökte. Erre ifj. *Bakó* János hirtelen kést rántott elő és *Kálmán* Istvánt mellen szurta. *Kálmán* elvezették a tornacsarnokhoz, hol azonban a nagy vérvesztés folytán összerogyott. Szerencsére ott volt dr. *Löwy* Jakab járásorvos, ki a vérző sebet bekötözte és a veszélyesen sérültet hazaszállította. *Bakót* letartoztatták s a kir. járásbíróshoz kísérték.